

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa A. C.

przeciwko A. Ś. i E. i Ś.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 października 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 12 grudnia 2019 r., sygn. akt VI ACa [...]

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz radcy prawnego M. K. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, powiększoną o należy podatek od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce A. C. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 12 grudnia 2019 r., po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. C. i J. Ś. przeciwko A. Ś. i E. i Ś. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli, na skutek apelacji Powodów od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 25 maja 2015 r. zmienił zaskarżony wyrok w punktach drugim i trzecim w ten sposób, że kwoty po 3.600 zł obniżył do kwot po 1.800 zł, w pozostałym zakresie apelację oddalił oraz zasądził solidarnie od A. C. i J. Ś. na rzecz A. Ś. i E. Ś. kwoty po 1.350 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Powódka wniosła skargę kasacyjną od powyższego wyroku w części tj. w pełnym zakresie pkt. 2 oddalającego w apelację w części nieuwzględnionej. Skarga kasacyjna została oparta na podstawie naruszenia przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy tj. art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. oraz w zw. z art. 382 k.p.c. i art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 387 § 21 k.p.c. w zw. z art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. z art. 386 § 1 i 4 k.p.c. Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd II instancji, a także rozstrzygnięcie o kosztach procesu za wszystkie instancje, jak również o zasądzenie zwrotu kosztów pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych - oświadczając, że nie zostały one pokryte, ani w całości ani w części.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz podniosła, iż skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy na niniejszym

etapie postępowania kasacyjnego, tj. w ramach tzw. przedsądu, każdorazowo bada wyłącznie wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty przez powołanie i uzasadnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Skarga kasacyjna została określona w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, służący przede wszystkim ochronie interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Skarga w zakresie wniosku o przyjęcie do rozpoznania nie spełnia wymagań dotyczących przedstawienia zagadnienia prawnego.

Skarżący, wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, powinien sformułować to zagadnienie, wskazać na wyłaniające się poważne wątpliwości interpretacyjne, przytoczyć argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen i wykazać, że wyjaśnienie przedstawionego zagadnienia będzie miało znaczenie zarówno dla praktyki sądowej, jak i dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej. Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem "prawnym" oraz czy jest to zagadnienie "istotne". Obowiązkiem skarżącego jest też wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu. W szczególności rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym nie jest wyręczanie strony reprezentowanej w procesie przez profesjonalnego pełnomocnika we wskazaniu (doprecyzowywaniu) treści postulowanych zagadnień prawnych.

W przypadku przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, w świetle art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., chodzi o łatwo dostrzegalne, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy uchybienie przepisom prawa. Według utrwalonej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurystycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 24 lutego 2012 r., sygn. akt V CSK 225/11, 13 kwietnia 2016 r., sygn. akt V CSK 622/15, niepublikowane). Okoliczności te powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., sygn. akt II CZ 89/2005, z dnia 10 sierpnia 2006 r., sygn. akt V CSK 2004/06, i z 24 lutego 2006 r., sygn. akt IV CSK 8/06). Skarżąca przedstawiając jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinna wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. inter alia postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

W niniejszej sprawie skarga kasacyjna nie zawierała wystarczająco umotywowanego wniosku o przyjęcie do rozpoznania także w tym zakresie. W okolicznościach niniejszej sprawy należy podnieść, że Skarżąca nie podaje, jakie to ustalenia Sądu w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku miałyby mieć wpływ na ustalenia Sądów w sprawie.

W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku sąd ustala krąg spadkobierców, badając, czy spadkobierca nie został uznany za niegodnego na podstawie art. 928 k.c., czy małżonek spadkodawcy nie został wyłączony od dziedziczenia na podstawie i w trybie przewidzianym w art. 940 k.c., czy spadkobierca nie odrzucił spadku ze skutkiem przewidzianym w art. 1020 k.c. i czy spadkobierca nie zrzekł się dziedziczenia w drodze umowy przewidzianej w art. 1048–1049 k.c. Badanie zachowania obdarowanego w sprawie wynikającej z oświadczenia o odwołaniu darowizny dotyczy innego okresu - tj. okresu przed

odwołaniem darowizny, a badanie przesłanek w kwestii wydziedziczenia dotyczy okresu sprzed złożenia oświadczenia o wydziedziczeniu i późniejszego.

Odwołanie darowizny następuje po spełnieniu przesłanek z art. 898 § 1 k.c. Darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności. Natomiast przesłanki wydziedziczenia reguluje art. 1008 k.c. Spadkodawca może w testamencie pozbawić zstępnych, małżonka i rodziców zachowku (wydziedziczenie), jeżeli uprawniony do zachowku wbrew woli spadkodawcy postępuje uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, dopuścił się względem spadkodawcy albo jednej z najbliższych mu osób umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności albo rażącej obrazy czci, uporczywie nie dopełnia względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych. Wobec tego w każdej z tych spraw Sąd bada inne okoliczności i nie ma podstaw nawet do rozważań związania sądu ustaleniami w innym postępowaniu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej Skarżącej z urzędu rozstrzygnięto na podstawie § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 listopada 2018 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz.U. z 2019 r. poz. 68).

ke

a.s.